

NEMZETKÖZI SZABADALMAZTATÁS EGYETEMI SZEMSZÖGBŐL

SZELLEMITULAJDON-VÉDELMI HÁTTÉR

A kereskedelmi hasznosítás feladatainak kezelése érdekében 2002-ben a JE létrehozta Technológiatranszfer Központját, a CITTRU-t (korábbi nevén: Innovációs, Technológiatranszfer és Egyetemfejlesztési Központ). Ez az egység felel a JE, valamint a kutatók és üzleti partnerek közötti kapcsolat menedzseléséért, beleértve a szerződéses kutatást is. A CITTRU emellett a kutatók oktatásával és a start-up vállalkozások inkubálásával segíti az egyetemi vállalkozásokat. Emellett támogatást nyújt a kutatóknak szellemi tulajdonnal kapcsolatos kérdésekben az ipari partnerekkel való interdiszciplináris konzorciumok létrehozásakor. Végül, de nem utolsósorban, a CITTRU a komplex kereskedelmi hasznosítási projektek koordinálásának első számú felelőse.

Az egyetem szabadalmi tevékenysége 2007 óta indult növekedésnek, azt követően, hogy központosított szellemi tulajdon-kezelési politikát vezettek be. Az egyetemnek létre kellett hoznia egy szellemi tulajdon központú szervezeti kultúrát, aminek megerősödése évekbe telt.

A SZELLEMITULAJDON PORTFOLIO KIÉPÍTÉSE

A JE néhány szabadalmi bejelentéssel indult és a megadott szabadalmak száma is alacsony volt. A szervezet növekvő szellemi tulajdon-védelmi tudatosságával a kutató munkatársak egyre több találmányt dolgoztak ki és jelentettek a CITTRU-nak, így a szabadalmi bejelentések száma emelkedni elkezdett.

Kezdetben a szabadalmi bejelentések költségeit elsősorban az EU által társfinanszírozott állami támogatások fedezték. Mindez megváltozott, amikor az egyetem döntést hozott egy erre a célra elkülönített költségvetés biztosításáról annak érdekében, hogy a szabadalmaztatási erőfeszítéseit függetleníteni tudja az állami támogatásoktól.

A Jagelló Egyetem (Uniwersytet Jagielloński)

Az 1364-ben alapított, krakkói székhelyű Jagelló Egyetem (JE) nemcsak Lengyelország, de a világ egyik legrégibbi egyeteme is. A JE a visegrádi országok területén működő második legnagyobb egyetem, és egyike annak a 11 lengyel egyetemnek, amelyek felkerültek a Világ Egyetemei Akadémiai Rangsor top 1000-es listájára. A JE emellett az egyetlen közép-európai egyetem a Reuters Top 100 leginnovatívabb európai egyetemek rangsorában.

Közel 40 ezer hallgatóval, 7000 munkatárssal, köztük 4000 egyetemi oktatóval, a JE több mint 1300 projekten dolgozott 2020-ban, amelyeknek csaknem 10%-a nemzetközi volt. A vezető kutatási területek közé tartozik többek között az orvostudomány, a kémia, a biotechnológia, a földtudományok, a fizika, a matematika, a számítástechnika, a társadalom- és a humán tudományok. Az egyetem azon fáradozik, hogy minden kutatási területen született eredményt hasznosítson, ami kihívást jelent egy ilyen széles területen tevékeny intézmény számára.

Ezzel a változtatással az egyetem már válogathatott a szabadalmi bejelentések között, aminek természetes következménye lett a szabadalmi bejelentések számának csökkenése. A szelektívebb megközelítés azonban magasabb minőségű, és növekvő arányban sikeres szabadalmazással záruló bejelentéseket eredményezett Lengyelországban és külföldön is.

Ezzel az alapos és következetes munkával a JE a legjelentősebb lengyel PCT bejelentő lett 2020-ra, beleértve a Lengyelország valamennyi gazdasági szektorának vállalatait is.

A SZABADALMAZTATÁSI STRATÉGIA

A két fő megfontolás:

A) A lengyel vagy a helyi piac adottságai miatt túl kicsi ahhoz, hogy nyereséges lehessen a kereskedelmi hasznosítás, a nemzetközi piac pedig megköveteli a külföldi szabadalmaztatást (különösen igaz ez a gyógyszerészeti találmányok tekintetében).

B) A helyi tudományos tevékenységet értékelő rendszer csak az elsőként Lengyelországban benyújtott, tehát lengyel elsőbbségű szabadalmi bejelentéseket veszi figyelembe. Ebből következően a szabadalmi eljárás során a Lengyel Köztársaság Szabadalmi Hivatala és a Visegrádi Szabadalmi Intézet az egyértelmű választás.

E két indok miatt a JE a következő szabadalmi stratégiát folytatja:

I) Az első bejelentést a Lengyel Köztársaság Szabadalmi Hivatalánál nyújtja be, kivéve, ha külföldi partner is érintett [ebben az esetben a bejelentést általában az Európai Szabadalmi Hivatalnál (ESZH) vagy az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy Hivatalánál nyújtja be – a partnertől függően].

II) PCT-bejelentést csak akkor nyújt be, ha a következő feltételek közül egy vagy több teljesül:

- A találmány kereskedelmi potenciáljának a megítélése pozitív.
- Találnak egy üzleti partnert, aki hozzájárul a szabadalom megszerzésének költségeihez.
- Ha a projekt kifejezetten megkívánja azt.

III) A regionális vagy a nemzeti szabadalmi bejelentés az üzleti partner kérésének megfelelően 30 hónappal az első szabadalmi bejelentés után történik, és lehetőleg az üzleti partner teszi meg.

A SZABADALMI STRATÉGIA ÉS A KERESKEDELMI HASZNOSÍTÁSI FOLYAMAT PÉLDÁJA A GYAKORLATBAN

Találmány: biokompatibilis nanokapszulák, amelyek lehetővé teszik a hidrofób vegyületek hatékony kapszulába zárását

A JE kémia tanszéke által megalkotott találmány különböző vegyületek, például vitaminok vagy tápanyagok szállítására szolgáló nanokapszulákból áll. Ezek a nanokapszulák számos területen alkalmazhatók a gyógyszerészettől kezdve a kozmetikai iparon át a mezőgazdaságig, mivel könnyen előállíthatóak, univerzálisak és ellenállnak a változó környezeti paramétereknek, ami előnyt jelent a már ismert nanokapszula-hordozókkal szemben.

AZ ÜZLETI HASZNOSÍTÁS FÁZISAI

0 LÉPÉS: A kutatási eredmények feltárása a CITTRU számára.

1 LÉPÉS: Elsődleges piackutatás és szabadalmi elemzés a találmány kereskedelmi potenciáljának meghatározása érdekében.

2 LÉPÉS: Jogi kérdések tisztázása a szellemi tulajdonnal kapcsolatos szabályozással összhangban. Fokozott figyelmet fordítanak a nemzetközi kutatási együttműködésekben származó közös találmányokra, valamint a feltaláló és az egyetem közötti megállapodásokra, különösen külső feltalálók és hallgatók esetében.

3 LÉPÉS: Szabadalmi eljárás elindítása külső szabadalmi ügyvivők segítségével, mivel valamennyi kutatási terület szabadalmi szaktudással való lefedésére házon belül nincs lehetőség.

A BIOKOMPATIBILIS NANOKAPSZULÁK PÉLDÁJA

2015 – A szabadalmi bejelentés előkészítése házon belül.

2015 – A szabadalmi bejelentés előkészítése házon belül.

2015 – IA szabadalmi bejelentés előkészítése házon belül.

2015 – Patent application at the Patent Office of the Republic of Poland (UPRP)

4 LÉPÉS: Potenciális üzleti partnerek keresése az első bejelentéstől számított 12 hónapon belül. További proof of concept kutatás és a piaci értébecslés igazolása a technológiai érettségi szint növelése érdekében, ami vonzóbbá teszi a találmányt az üzleti partnerek számára.

5 LÉPÉS: PCT-bejelentés

6 LÉPÉS: Az üzleti partner megtalálása után titoktartási nyilatkozatok és anyagszállítási megállapodások aláírása. Amennyiben spin off vállalkozás alapítására kerül sor, tárgyalások a hasznosítási szerződések aláírásáról.

7 LÉPÉS: A szabadalmi igénypontok finomhangolása. Regionális vagy nemzeti szabadalmi bejelentések, lehetőleg az üzleti partner által.

8 LÉPÉS: A projekt folytatása és hosszútávú kapcsolat kiépítése a vállalattal, ami további kutatási támogatásokat tehet elérhetővé.

2016 – Licencia tárgyalások

2016 – PCT-bejelentés az UPRP-n keresztül és az ESZH mint nemzetközi kutatási szerv választása
2016 – Nemzetközi kutatási jelentés (írásos véleménnyel) az ESZH-tól. A nemzetközi kutatási jelentés alapján bizonyos változtatások a szabadalmi igénypontokban.

2016 – Kizárólagos hasznosítási szerződés a CHDE-vel

2017 – Az igénypontok módosítása az ESZH-val történő levelezés alapján a szabadalmi bejelentés sikere érdekében.

2017 / 2018 – Regionális/nemzeti fázis (ESZH, plusz 8 ország)
2018 / 2019 / 2020 – Európai/nemzeti szabadalmak megadása.

2018 – Átruházási megállapodás a CHDE-vel.

2018/2020 – További fejlesztés, beleértve a szerződéses kutatást.

Legfontosabb tanulságok a JE nemzetközi szabadalmaztatási erőfeszítései kapcsán

A nemzetközi kutatási jelentés (ISR) értékes információval szolgált a JE számára az igénypontok módosításához, ami biztosította a zökkenőmentes szabadalmaztatást a nemzeti fázisban. A PCT rendszer által az elsőbbségi bejelentés után biztosított 30 hónap rendkívül fontos az egyetem számára, mert a legtöbb találmányuk technológiai érettségi szintje alacsony. A PCT rendszere elég időt biztosít az egyetemnek a további kutatás-fejlesztésre, ami felkészíti a terméket a piacra lépésre, valamint arra, hogy üzleti partnert találjon. Emellett lehetővé teszi a nemzeti szabadalmaztatáshoz kapcsolódó fő költségek megfizetésének késleltetését.

A szabadalmak segítségével a JE ellenőrzés alatt tudja tartani, hogy a tudósainak kreatív munkájából származó eredmények hogyan, és kik által jutnak a piacra.

A JE fontos eszköznek tekinti a nemzetközi szabadalmaztatást és az átgondolt szellemi tulajdon-védelmi stratégiát a technológiatranszfer sikerének növelése érdekében. A szabadalmak által biztosított piaci monopólium rendkívül fontos a komoly anyagi és időbeni ráfordításokat igénylő találmányok esetében, mert a technológiát megszerző vagy hasznosító magánvállalatok biztonságban akarják tudni a befektetéseiket. Enélkül sok életmentő találmány sosem jutna el a piaci hasznosításig, hogy milliók életét segítse.

